Schiermonnikoog,

eiland in beweging

Zomernota 2024

Fotograaf:
J. Frijters

Inhoudsopgave

Voorwoord **4**

Programma 1 Sociaal **6**

1.1 Volksgezondheid, zorg en welzijn 7
1.2 Onderwijs en jeugd 11
1.3 Werk en inkomen 17
1.4 Sport en Cultuur 19

Programma 2 Leefomgeving **23**

2.1 Ruimtelijke ontwikkeling en wonen 24
2.2 Verkeer en vervoer 31
2.3 Duurzaamheid, natuur en milieu 34
2.4 Fysieke leefomgeving 45
2.5 Vergunningverlening, toezicht en handhaving 50
2.6 Openbare orde en veiligheid 52

Programma 3 Economie en werkgelegenheid **55**

3.1 Toerisme en recreatie 56
3.2 Jachthaven 61

Programma 4 Burgers en bestuur **63**

4.1 Burgerparticipatie 64
4.2 Bestuur 67
4.3 Dienstverlening 71

Financieel effect Zomernota 2024 ..... **72**

Mutaties Algemene Reserve **73**

VOORWOORD

Aan de Raad,

Inleiding

Voor u ligt de zomernota 2024.

Een tussentijdse rapportage is verplicht op grond van de Financiële verordening gemeente Schiermonnikoog, die uw raad heeft vastgesteld. De achtergrond achter deze verplichting is dat het college gedurende de looptijd van het begrotingsjaar de gemeenteraad inzicht geeft in de voortgang van de voornemens en om u in staat te stellen te beoordelen of we zowel inhoudelijk als financieel op koers liggen. De lente- en herfstnota geven vooral inzicht in de financiële stand van zaken, in de zomernota wordt vooral over de inhoudelijke voortgang over de eerste 6 maanden van het jaar gerapporteerd. In financieel opzicht wordt op hoofdlijnen gerapporteerd: de stand van de algemene reserve en het begrotingsresultaat. Dit op basis van de in de raad besproken raadsvoorstellen met begrotingswijzigingen.

Algemeen.

In deze zomernota maken wij gebruik van het zogenaamde stoplichtenmodel. De lezer kan daardoor in één oogopslag zien welke onderwerpen op koers liggen (groen), welke enigszins zijn vertraagd, dan wel er andere bijzonderheden zijn (oranje) en aan welke er nog niets is gebeurd (rood). Met name op de twee laatste categorieën wordt een nadere toelichting gegeven. Ook zijn er onderwerpen geheel afgerond. Die zijn voorzien van een “groen vinkje”.

Financiële stand van zaken

Op basis van de begroting 2024 en de genomen raadsvoorstellen geven wij u de stand van zaken van de algemene reserve (€ 452.686) en het begrotingsresultaat (€ 54.062).

Burgemeester en wethouders van Schiermonnikoog,

Secretaris,	burgemeester,
T. Kroeze	I. van Gent

Programma 1
Sociaal

Thema´s binnen dit programma:

1.1 Volksgezondheid, zorg en welzijn

1.2 Onderwijs en jeugd

1.3 Werk en inkomen

1.4 Sport en Cultuur

1.5 Mutaties reserves programma 1

1.1 Volksgezondheid, zorg en welzijn

►1.1 /1 Volksgezondheid

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Voortgang Zomernota	Toelichting Zomernota
Doel 3 Verzeker een goede gezondheid en promoot welzijn voor alle leeftijden. **3.4** Tegen 2030 de vroegtijdige sterfte gelinkt aan niet-overdraagbare ziekten met een derde inperken via preventie en behandeling, en mentale gezondheid en welzijn bevorderen **3.5** De preventie en behandeling versterken van misbruik van verslavende middelen, met inbegrip van drugsgebruik en het schadelijk gebruik van alcohol	De gemeente wil bevorderen dat inwoners een gezonde leefstijl naleven.	Zorgdragen voor de basis openbare gezondheidszorg en jeugdgezondheidszorg, inclusief lokale speerpunten via de inzet van een aanvullend pakket, samenwerking met het gebiedsteam, VNN, maatschappelijk werk, GGD en andere relevante partijen.		
		Uitbreiden van de werkzaamheden van de combinatiefunctionariss en sport, bewegen & preventie ten behoeve van alle inwoners. Uitvoeren van het herijkte Lokale Sportakkoord, het versterken van het programma ‘’Jongeren Op Gezond Gewicht’’ (JOGG), het uitvoeren van het plan van aanpak voor het Gezond en Actief Leven Akkoord. Daarnaast samenwerking (blijven) zoeken met Zorg & Welzijn, het onderwijs en de sportverenigingen.		

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Voortgang Zomernota	Toelichting Zomernota
		In samenwerking met de Gezonde Leefstijl werkgroep en VNN, en onder leiding van het Trimbos Instituut een aanpak middelengebruik ontwikkelen. Het bieden van preventie- en voorlichtingsactiviteiten in samenwerking met o.a. maatschappelijk werk, VNN, Wmo en Zorg & Welzijn. Het voortzetten van het ambulante werk van VNN op Schiermonnikoog.		Er is geen aanpak middelengebruik ontwikkeld vanwege gebrek aan capaciteit.

►1.1 /2 Zorg en Welzijn

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Voortgang Zomernota	Toelichting Zomernota
Doel 3 Verzeker een goede gezondheid en promoot welzijn voor alle leeftijden. **Doel 10** Dring ongelijkheid in en tussen landen terug. **Doel 17** Versterk de implementatiemiddelen en revitaliseer het wereldwijd partnerschap voor duurzame ontwikkeling.	Zorgen dat (oudere) eilanders zo lang mogelijk op Schiermonnikoog kunnen blijven wonen met alle zorg die zij daarbij nodig hebben.	In gesprek blijven met relevante partijen (o.a. huisarts, thuiszorg, Zorg & Welzijn) om de zorg op Schiermonnikoog zo goed mogelijk in te richten. De resultaten van de woonzorgvisie gebruiken om tot een voorstel te komen betreffende een toekomstbestendig zorglandschap, waarbij speciale aandacht is voor de oudere eilanders.		Er is geen voorstel ontwikkeld voor een toekomstbestendig landschap. Vanuit de regiodeal zal onderzoek gedaan worden naar de toekomstbestendige inrichting van maatschappelijke voorzieningen op de Waddeneilanden.
		De samenwerking blijven zoeken met de verschillende Waddeneilanden, buurgemeente Noard-East Fryslân en het samenwerkingsverband Sociaal Domein Fryslân. Daarnaast op basis van de woonzorgvisie relevante marktpartijen betrekken, naast de zorgpartijen waar we al overleg mee voeren.		Er zijn geen nieuwe relevante marktpartijen betrokken om samenwerkingen mee op te starten.

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Voortgang Zomernota	Toelichting Zomernota
3.8 Zorgen voor een universele gezondheidsdekking, met inbegrip van de bescherming tegen financiële risico's, toegang tot kwaliteitsvolle essentiële gezondheidszorgdiensten en toegang tot de veilige, doeltreffende, kwaliteitsvolle en betaalbare essentiële geneesmiddelen en vaccins voor iedereen. **10.2** Tegen 2030 de sociale, economische en politieke inclusie van iedereen mogelijk maken en bevorderen, ongeacht leeftijd, geslacht, handicap, ras, etniciteit, herkomst, godsdienst of economische of andere status. **17.17** Doeltreffende openbare, publiek-private en maatschappelijke partnerschappen aanmoedigen en bevorderen, voortbouwend op de ervaring en het netwerk van partnerschappen.	Maatschappelijke deelname, zelfredzaamheid en participatie van de inwoners van Schiermonnikoog.	Bieden van maatwerkvoorzieningen middels ondersteuning uit de Wmo ((hulp bij het huishouden, begeleiding, vervoer, hulpmiddelen, woningaanpassingen). Het garanderen van laagdrempelige toegang tot zorg door intensieve samenwerking met o.a. maatschappelijk werk, VNN en Zorg & Welzijn.		
		Op basis van de resultaten uit de woonzorgvisie en de opdracht vanuit het Gezond en Actief Leven Akkoord waar mogelijk de inloopvoorziening verbreden en/of uitbreiden.		De inloopvoorziening is niet uitgebreid. Mogelijkheden voor het opstarten van dagbesteding worden onderzocht.
		Contacten en samenwerkingen onderhouden met burgers, onderwijsinstellingen, bedrijven, zorgorganisaties en partijen, culturele instellingen en verschillende overheden.		

1.2 Onderwijs en jeugd

►1.2 /1 Onderwijs

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Voortgang Zomernota	Toelichting Zomernota
Doel 4 Verzeker gelijke toegang tot kwaliteitsvol onderwijs en bevorder levenslang leren voor iedereen. **4.1** Er tegen 2030 voor zorgen dat alle meisjes en jongens op een vrije, billijke en kwalitatief hoogstaande manier lager en middelbaar onderwijs kunnen afwerken, wat moet kunnen leiden tot relevante en doeltreffende leerresultaten. **4.2** Er tegen 2030 voor zorgen dat alle meisjes en jongens in hun vroege kindertijd toegang hebben tot een kwalitatieve ontwikkeling, zorg en opvoeding voorafgaand aan de lagere school zodat ze klaar zijn voor het basisonderwijs. **4.3** Tegen 2030 gelijke toegang garanderen voor alle vrouwen en mannen tot betaalbaar en kwaliteitsvol technisch, beroeps- en hoger onderwijs, met inbegrip van de universiteit.	Goed onderwijs waarbij de jeugd van 0-16 zich ononderbroken kan ontwikkelen op het eiland door het bieden van een doorgaande leerlijn, zowel pedagogisch als didactisch, van 0-16 jaar.	Onderwijsaanbod handhaven, ondersteunen en daar waar nodig verbreden in het Leer- en ontwikkelcentrum 0-16 jaar.		In het voorjaar is een visie ontwikkeld op de doorlopende leerlijn en samenwerking teams.
		Voortzetten van het proces om te komen tot een multifunctioneel nieuw schoolgebouw van 0-16 jaar.		De bouw van het LOC is in april 2024 gestart. Oplevering is gepland in mei 2025.
		Ondersteunen in onderwijs op maat voor ieder kind.		De medewerkers volgen een opleiding voorschoolse educatie.
		Bijdragen in de exploitatie van de kinderopvang, peuteropvang en buitenschoolse opvang.		
		Investeren in de kwaliteit van de voorschoolse educatie.		
		Het signaleren, bestrijden en voorkomen van onderwijsachterstanden voor kinderen van 0-13 jaar.		

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Voortgang Zomernota	Toelichting Zomernota
4.4 Tegen 2030 het aantal jongeren en volwassenen met relevante vaardigheden, met inbegrip van technische en beroepsvaardigheden, voor tewerkstelling, degelijke jobs en ondernemerschap aanzienlijk opdrijven. **4.a** Bouwen en verbeteren van onderwijsfaciliteiten die aandacht hebben voor kinderen, mensen met een beperking en gendergelijkheid en die een veilige, geweldloze, inclusieve en doeltreffende leeromgeving bieden voor iedereen.		Zorgdragen van het bestuur van SWS Yn de mande.		Maandelijks vindt een bestuursvergadering plaats. Er is een commissie intern toezicht openbaar basisonderwijs ingesteld en een verordening intern toezicht openbaar basisonderwijs vastgesteld.
		Handhaven van de huidige vervoersregeling voor leerlingen aan de wal, onder andere naar het Dockinga College in Dokkum.		
Doel 4 Verzeker gelijke toegang tot kwaliteitsvol onderwijs en bevorder levenslang leren voor iedereen.	Schier Academy biedt eilander studenten én nieuwkomers de kans om op het eiland een opleiding op mbo niveau 2 of 3 te volgen. Het zorgt daarmee voor een uitbreiding van het onderwijskundig aanbod op het eiland met een opleiding die goed aansluit bij de lokale situatie.	Onderzoeken of het aanbod aan opleidingen in de toekomst verder verbreed kan worden. Momenteel richt de opleiding zich op de horeca en gastheerschap. Dit maakt ook onderdeel uit van de programmalijn “Toekomstbestendig ondernemen & ontwikkelen” van de RegioDeal.		
		Schier Academy zal een plek krijgen in het nieuwe Leer en OntwikkelCentrum (LOC).		

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Voortgang Zomernota	Toelichting Zomernota
Doel 3 Verzeker een goede gezondheid en promoot welzijn voor alle leeftijden.	Jongeren op Schiermonnikoog groeien veilig en gezond op tot volwassenen.	Binnen de sportraad een activiteitenaanbod ontwikkelen naar behoefte.		
		Inzetten op een gezond voedselaanbod op school en in sportkantines.		Gezond voedselaanbod is een terugkerend thema binnen de sportraad. Er is een kindermenu 2.0 georganiseerd, maar in kantines zijn nog geen concrete stappen gezet.
		De ontwikkelingen van het jongerenwerk vervolg geven.		We zijn in overleg met bureau Kearn om het jeugd en jongerenwerk structureel te borgen en de juiste focus te geven.
Doel 4 Verzeker gelijke toegang tot kwaliteitsvol onderwijs en bevorder levenslang leren voor iedereen.	Schier Academy biedt eilander studenten én nieuwkomers de kans om op het eiland een opleiding op mbo niveau 2 of 3 te volgen. Het zorgt daarmee voor een uitbreiding van het onderwijskundig aanbod op het eiland met een opleiding die goed aansluit bij de lokale situatie.	Onderzoeken of het aanbod aan opleidingen in de toekomst verder verbreed kan worden. Momenteel richt de opleiding zich op de horeca en gastheerschap. Dit maakt ook onderdeel uit van de programmalijn “Toekomstbestendig ondernemen & ontwikkelen” van de RegioDeal.		
		Schier Academy zal een plek krijgen in het nieuwe Leer en OntwikkelCentrum (LOC).		

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Voortgang Zomernota	Toelichting Zomernota
		We onderzoeken de mogelijkheid om een jeugdparlement op te richten.		Er is tot op heden geen capaciteit beschikbaar om de mogelijkheden voor een jeugdparlement te onderzoeken. De bedoeling is om de mogelijkheden voor een jeugdparlement mee te nemen in het participatiebeleid waar Q4 2024 mee gestart gaat worden.

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Voortgang Zomernota	Toelichting Zomernota
3.5 De preventie en behandeling versterken van misbruik van verslavende middelen, met inbegrip van drugsgebruik en het schadelijk gebruik van alcohol.		Binnen de werkgroep Gezonde Leefstijl en VNN, en onder begeleiding van het Trimbos Instituut een aanpak middelengebruik ontwikkelen.		Er is geen aanpak middelengebruik ontwikkelt vanwege gebrek aan capaciteit.
		Bieden van individuele voorzieningen (o.a. specialistische Jeugdhulp).		
		Bieden van een breed aanbod van activiteiten gericht op de jeugd met aandacht voor gezonde leefstijl.		
4.1 Er tegen 2030 voor zorgen dat alle meisjes en jongens op een vrije, billijke en kwalitatief hoogstaande manier lager en middelbaar onderwijs kunnen afwerken, wat moet kunnen leiden tot relevante en doeltreffende leerresultaten.		Het bieden van schoolmaatschappelijk werk. Verzorgen van periodiek jeugdoverleg met betrokken professionals.		

1.3 Werk en inkomen

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Voortgang Zomernota	Toelichting Zomernota
Doel 1 Beëindig armoede overal en in al haar vormen.	Mensen nemen naar hun mogelijkheden deel aan het arbeidsproces.	In samenwerking met de gemeente Noardeast-Fryslân: • Inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt begeleiden naar werk of deel laten nemen aan maatschappelijke activiteiten c.q. vrijwilligerswerk; • inzetten van loonkostensubsidies; • verlenen van bijstandsuitkeringen; • bieden van vangnetvoorzieningen; • uitvoeren van de Wsw; • uitvoeren van minimaregelingen.		
Doel 8 Bevorder aanhoudende, inclusieve en duurzame economische groei, volledige en productieve tewerkstelling en waardig werk voor iedereen. **1.2** Tegen 2030 het aandeel mannen, vrouwen en	Vasthouden van minimaal 300.000 gasten op jaarbasis. Uitbreiding hiervan niet zoeken in het hoogseizoen, maar in seizoenverbreding.	Stimuleren van evenementen voor specifieke doelgroepen, passend bij de tijd van het jaar		
		Inzetten op preventie en vroegsignalering ter voorkoming van schulden.		

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Voortgang Zomernota	Toelichting Zomernota
kinderen van alle leeftijden die volgens de nationale definities in armoede leven in al haar dimensies, minstens tot de helft terugbrengen. **1.3** Nationaal toepasbare sociale beschermingssystemen en maatregelen implementeren voor iedereen, met inbegrip van sociale beschermingsvloeren, en tegen 2030 een aanzienlijke dekkingsgraad realiseren van de armen en de kwetsbaren. **8.5** Tegen 2030 komen tot een volledige en productieve tewerkstelling en waardig werk voor alle vrouwen en mannen, ook voor jonge mensen en personen met een handicap, alsook een gelijk loon voor werk van gelijke waarde.		Ondersteuning bij schuldenproblematiek in samenwerking met maatschappelijk werk.		

1.4 Sport en Cultuur

►1.4 /1 Sport

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Voortgang Zomernota	Toelichting Zomernota
Doel 9 Bouw veerkrachtige infrastructuur, bevorder inclusieve en duurzame industrialisering en stimuleer innovatie.	In stand houden van sportvoorzieningen en bekijken van mogelijkheden om het bestaande aanbod uit te breiden.	Verhuren van de sporthal.		
		Periodiek overleg voeren met Optisport als exploitant van het zwembad en bijdragen in de exploitatie van het zwembad.		
		Middels samenwerking en overleg met de sportverenigingen, onder andere in de sportraad en door de buurtsportcoördinator, het sport en bewegingsaanbod op peil houden en waar mogelijk naar behoefte uitbreiden.		
9.1 Ontwikkelen van kwalitatieve, betrouwbare, duurzame en veerkrachtige infrastructuur, met inbegrip van regionale en grensoverschrijdende infrastructuur, ter ondersteuning van de economische ontwikkeling en het menselijk welzijn, met klemtoon op een betaalbare en billijke toegang voor iedereen.	De volgende ambities van het Lokaal Sportakkoord: - we helpen mensen, die niet vanzelfsprekend sporten en bewegen, om in beweging te komen; - alle kinderen van 0 tot 18 jaar bewegen hun hele jeugd en zijn motorisch vaardig; - sportverenigingen moeten	Subsidiëren van de ruitervereniging in de manege aan de Reddingsweg.		
		Binnen de nieuwe Brede Regeling Combinatiefuncties het doelmatig inzetten van de buurtsportcoach en buurtsportcoördinator ten behoeve van de doelen in het herijkte Sportakkoord en het plan van aanpak bij het Gezond en Actief Leven Akkoord.		

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Voortgang Zomernota	Toelichting Zomernota
	toekomstbestendig worden; - sportlocaties zijn multifunctioneel in te zetten.	Voortzetten van de regeling buurtsportcoach in samenwerking met partners en waar mogelijk combineren met het Lokaal Sportakkoord. Uitwerken van de mogelijkheden om het sportaanbod op het eiland te verbreden naar aanleiding van het behoefteonderzoek dat in 2022 is gedaan.		
		Uitvoering van het Lokaal Sportakkoord met behulp van de aangestelde sportcoördinator die aan de slag gaat met betrokken partijen en inwoners en welke middels subsidie vanuit de rijksoverheid bekostigd wordt		

►1.4 /2 Cultuur

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Voortgang Zomernota	Toelichting Zomernota
Doel 11 Maak steden en menselijke nederzettingen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam. **Doel 17** Versterk de implementatiemiddelen en revitaliseer het wereldwijd partnerschap voor duurzame ontwikkeling. **4.7** Er tegen 2030 voor zorgen dat alle leerlingen kennis en vaardigheden verwerven die nodig zijn om duurzame ontwikkeling te bevorderen, onder andere via vorming omtrent duurzame ontwikkeling en duurzame levenswijzen, mensenrechten, gendergelijkheid, de bevordering van een cultuur van vrede en geweldloosheid, wereldburgerschap en de waardering van culturele diversiteit en	In stand houden en waar nodig vernieuwen van voorzieningen op het gebied van cultuur. Daarnaast bijdragen aan organisaties die kunst- en cultuurbeleving op het eiland aan zowel gasten als eigen inwoners aanbieden.	Bevorderen en stimuleren van kunst en cultuur door de subsidiering van o.a. de bibliotheek, muziekschool Opus 3, muziekvereniging I.N., de cultuurhistorische vereniging 't Heer en Feer en van culturele evenementen zoals het Kamermuziekfestival en het muziekconcours en eventueel nieuwe initiatieven.		
		Samen met betrokken partijen inzetten om het muziekonderwijs en muzikale culturele activiteiten en aanbod op het eiland beschikbaar te houden.		
		We maken ons sterk voor structurele ondersteuning van het cultureel aanbod op het eiland.		

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Voortgang Zomernota	Toelichting Zomernota
van de bijdrage van de cultuur tot de duurzame ontwikkeling. **11.4** De inspanningen verhogen om het culturele en natuurlijke erfgoed van de wereld te beschermen en veilig te stellen **17.17** Doeltreffende openbare, publiek-private en maatschappelijke partnerschappen aanmoedigen en bevorderen, voortbouwend op de ervaring en het netwerk van partnerschappen.		Met verschillende partners onderhouden we betekenisvolle banden, waaronder overheden, het onderwijs, de bibliotheek, gezondheids- en welzijnsorganisaties, belangenverenigingen en onderzoeksinstituten.		

Programma 2 Leefomgeving

Thema´s binnen dit programma:

2.1 Ruimtelijke ontwikkeling en wonen

2.2 Verkeer en vervoer

2.3 Duurzaamheid, natuur en milieu

2.4 Fysieke leefomgeving

2.5 Vergunningverlening, toezicht en handhaving

2.6 Openbare orde en veiligheid

2.7 Mutaties reserves programma 2

2.1 Ruimtelijke ontwikkeling en wonen

►2.1 /1 Bestemmingsplannen

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Voortgang Zomernota	Toelichting Zomernota
Doel 3 Verzeker een goede gezondheid en promoot welzijn voor alle leeftijden. **Doel 4** Verzeker gelijke toegang tot kwaliteitsvol onderwijs en bevorder levenslang leren voor iedereen. **Doel 6** Verzeker toegang tot duurzaam beheer van water en sanitair voor iedereen. **Doel 7** Verzeker toegang tot betaalbare, betrouwbare, duurzame en moderne energie voor iedereen. **Doel 8** Bevorder aanhoudende, inclusieve en duurzame economische groei, volledige en productieve tewerkstelling en waardig werk voor iedereen. **Doel 9** Bouw veerkrachtige infrastructuur, bevorder inclusieve en duurzame industrialisering en stimuleer innovatie. **Doel 11** Maak steden en menselijke nederzettingen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam.	Een goede ruimtelijke ordening.	A. Bestemmingsplan Dorp Het bestemmingsplan Verbrede reikwijde Schiermonnikoog – Dorp is vastgesteld. Er is Hoger Beroep aangetekend tegen het bestemmingsplan. Dit kan mogelijk leiden tot aanpassing van het bestemmingsplan. (SDG-doel 16)		Het herstelbesluit m.b.t. het bestemmingsplan Dorp is vastgesteld in de Raad van juli 2024.
		B. Nieuwe Busremise Bouw moet plaatsvinden in 2024.		De bouw gaat plaatsvinden in 2024.
		C. Oude Busremise locatie In samenhang met de andere inbreidingslocaties onderzoeken welk programma op deze locatie past met planologische voorbereiding. (SDG-doel 11)		De locatie van de Oude Busremise is meegenomen in een uitgebreid onderzoek naar alle inbreidingslocaties
		D. Inbreiding Noorderstreek Voorbereiden van de herontwikkeling van de locatie (in samenhang met de andere inbreidingslocaties) en het voorbereiden van planprocedure. (SDG-doel 11)		Zie C.

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Voortgang Zomernota	Toelichting Zomernota
Doel 13 Neem dringend actie om klimaatverandering en haar impact te bestrijden. **Doel 14** Behoud en maak duurzaam gebruik van oceanen, zeeën en maritieme hulpbronnen. **Doel 15** Bescherm, herstel en bevorder het duurzaam gebruik van ecosystemen op het vasteland, beheer bossen en wouden duurzaam, bestrijd woestijnvorming, stop landdegradatie en draai het terug en roep het verlies aan biodiversiteit een halt toe. **Doel 16** Bevorder vreedzame en inclusieve		E. LOC leer en ontwikkelcentrum Het (planologisch) voorbereiden van de bouw van het nieuwe gebouw. Zie onderwijs. (SDG-doel 4)		Dit is in uitvoering.
		F. Omgevingswet Implementatie van de wet.		Er is een start gemaakt m.b.t. het opstellen van een Omgevingsvisie en een transitieplan m.b.t. het Omgevingsplan. Processen en werkwijze worden verder ingericht conform de eisen.

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Voortgang Zomernota	Toelichting Zomernota
samenlevingen met het oog op duurzame ontwikkeling, verzeker toegang tot justitie voor iedereen en bouw op alle niveaus doeltreffende, verantwoordelijke en toegankelijke instellingen uit.		G. Omgevingsvisie Het starten met de voorbereiding van een Omgevingsvisie voor de gemeente Schiermonnikoog conform de afspraken met de gemeenteraad. (SDG-doelen 3, 4, 6, 7, 8, 9, 11, 13, 14 en 15). (inclusief inventariseren ruimteclaims van o.a. wonen, bedrijven, recreatieve functies).		Met de Raad heeft een eerste werksessie plaatsgevonden. Met de uitkomsten vanuit de eerste werksessie zal in september 2024 een tweede werksessie plaatsvinden waarna het participatietraject wordt ingezet. Bestaand beleid, visies en SGD doelen zijn geïnventariseerd en worden meegenomen in de uiteindelijke Omgevingsvisie.
		H. Buitengebied Nevenactiviteiten in het buitengebied onderzoeken. (SDG-doelen 3, 6, 7, 8, 9, 11, 13 14, 15 en 16).		Dit onderzoek zal integraal worden meegenomen in het traject van het totstandkomen van de Omgevingsvisie

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Voortgang Zomernota	Toelichting Zomernota
	Behoud van de natuur op het eiland en op Zee, m.n. de Waddenzee.	Net op Zee De gemeente volgt kritisch de ontwikkelingen van de aanleg van een stroomkabel vanaf het windmolenpark op de Noordzee naar het vaste land.		Ontwikkelingen hierover worden intensief gevolgd.

►2.1 /2 Wonen en volkshuisvesting

SDG Doelen Wonen en Volkshuisvesting	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Voortgang Zomernota	Toelichting Zomernota
11 Duurzame steden en gemeenschappen *11.1 Tegen 2030 voor iedereen toegang voorzien tot adequate, veilige en betaalbare huisvesting en basisdiensten, en sloppenwijken verbeteren*	Uitvoering nieuwe Woonvisie 2024 – 2028			
	Toevoegen betaalbare wooneenheden aan woningvoorraad op locatie Oude Centrale	Realiseren van 15 tot 20 huur wooneenheden voor 1-2 persoonshuishoudens.		
	Toevoegen betaalbare wooneenheden aan woningvoorraad op locatie Oost	Realiseren van duurzaam betaalbare koopwoningen op de overgebleven kavels van bouwlocatie Oost voor huishoudens		
	Optimale invulling realiseren op de inbreidingslocatie Boelensschool	Mogelijkheden voor herbestemming locatie Boelensschool onderzoeken. Planvorming en voorbereiden werkzaamheden opstarten.		
	Optimale invulling geven aan locatie Noord van Oost	In afwachting van de realisatie van de busremise de mogelijkheden voor woningbouw op Noord van Oost vaststellen. In samenwerking met coöperatieve bewonersinitiatieven planvorming voor alternatieve woonvormen (tiny houses, collectief wonen, building with nature etc.) op Noord van Oost voorbereiden.		Gebleken is dat als gevolg van de nabijheid van verschillende andere functies woningbouw op deze locatie niet mogelijk is. In samenwerking met WaddenWonen wordt gezocht naar een nieuwe geschikte locatie.

SDG Doelen Wonen en Volkshuisvesting	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Voortgang Zomernota	Toelichting Zomernota
	Uitbreiden mogelijkheden huisvesting seizoenspersoneel (piekhuisvesting).	Aan de hand van het onderzoek naar personeelshuisvesting 2021 en het onderzoek van Rho tijdelijke personeelshuisvesting in het hoogseizoen realiseren in samenwerking met GRAS/boeren en SOV.		Deze doelstelling is niet gehaald. Er wordt voor het seizoen 2025 een plan voorbereid.
	Optimale invulling geven aan vrijgekomen bouwlocatie naast het nieuw te bouwen LOC.	Mogelijkheden voor herbestemming locatie bij het LOC onderzoeken. Planvorming en voorbereiden werkzaamheden opstarten.		Andere woningbouwlocaties hebben nu eerst de prioriteit gehad, waardoor er voor deze locatie nog geen onderzoeken zijn opgestart.
	Alternatieve woonvormen passend ruimte bieden.	In samenwerking met de andere Waddeneilanden binnen de regiodeal onderzoek doen naar de mogelijkheden voor alternatieve woonvormen op Schiermonnikoog, zoals tiny houses, collectief wonen, building with nature etc.		

SDG Doelen Wonen en Volkshuisvesting	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Voortgang Zomernota	Toelichting Zomernota
	Goede en eerlijke woonomstandigheden voor huurder op Schiermonnikoog	Ongewenst gedrag van verhuurders voorkomen door middel van communicatie over de rechten van huurders (de wet goed verhuurderschap) en het openstellen van een meldpunt voor ongewenst verhuurdersgedrag. In samenwerking met de Bewonersraad en WoonFriesland.		

2.2 Verkeer en vervoer

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Voortgang Zomernota	Toelichting Zomernota
Doel 3 Verzeker een goede gezondheid en promoot welzijn voor alle leeftijden.	We willen een autoluw eiland zijn en blijven.	We blijven terughoudend bij het verlenen van ontheffingen voor het rijverbod. We wijzen aanvragers van een ontheffing op alternatieven en op de voorwaarden die gelden. We blijven inwoners, bedrijven en gasten bewust maken van het autoluwe karakter van het eiland. We onderzoeken mogelijkheden om de werkprocessen van de uitgifte, controle en handhaving van ontheffingen van het rijverbod te optimaliseren en te vergroenen.		
	We stimuleren emissievrij vervoer op Schiermonnikoog.	We onderzoeken of we een zero-emissie zone (i.p.v. milieuzone) gaan instellen, zodat we zelf kunnen bepalen welke voertuigen er niet meer het eiland op mogen (bijv. oude diesels, oude benzine). Voor eilanders zal een overgangsperiode ingesteld worden, al of niet met bijzondere ontheffingen voor bestaande ontheffingen.		

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Voortgang Zomernota	Toelichting Zomernota
	We maken het centrum van het dorp meer autoluw.	We zetten de gesloten verklaring van Middenstreek-Nieuwstreek-Reeweg in de maanden juli en augustus voort. We richten het centrumgebied in als woonerf (maximaal 15 km/uur en alleen parkeren op gemarkeerde plekken).	 	Het voorbereiden van besluitvorming over het instellen van een woonerf heeft meer tijd nodig.
	Parkeerproblematiek aanpakken.	We betrekken dit onderwerp in het periodiek overleg met de politie. We handhaven zelf als buiten de parkeerplaatsen geparkeerd wordt.		
Doel 9 Bouw veerkrachtige infrastructuur, bevorder inclusieve en duurzame industrialisering en stimuleer innovatie.	We zijn actief betrokken bij de bestaande en nieuwe concessies voor busvervoer op het eiland en de Waddenveren.	We dragen bij aan de voorbereiding van een nieuwe veerconcessie in 2029 door te overleggen met en input te leveren aan het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. In 2025 gaat de nieuwe concessie voor openbaar vervoer in. Daarin is opgenomen dat gereden wordt met elektrische bussen met aangepaste snelheid in het dorp.	 	

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Voortgang Zomernota	Toelichting Zomernota
	We willen de verkeersveiligheid vergroten waar dat nodig is.	We voeren verkeersveiligheidsmaatregelen uit op de Veerweg en de Heereweg om de snelheid te beperken.		De raad heeft besloten om geen verkeersdrempels aan te leggen. Momenteel onderzoeken we wat er nodig is om de motie snelheid remmende maatregelen Veerweg/Heereweg uit te voeren.
Doel 7 Verzeker toegang tot betaalbare, betrouwbare, duurzame en moderne energie voor iedereen.	We stimuleren en faciliteren duurzame mobiliteit voor onze inwoners, bedrijven en onze gasten.	We faciliteren laadpalen op centraal gelegen plek(ken) op eiland en in Lauwersoog in overeenstemming met de concessie van de OVEF.		
		We faciliteren deelmobiliteit op het eiland en in Lauwersoog in overleg met samenwerkingspartners.		
Doel 9 Bouw veerkrachtige infrastructuur, bevorder inclusieve en duurzame industrialisering en stimuleer innovatie.	We zijn actief betrokken bij de ontwikkelingen op het gebied van verkeer in Lauwersoog.	We houden de uitvoering van de gebiedsvisie Lauwersoog nauwlettend in de gaten. We behartigen onze belangen bij de Provincies Groningen en Friesland en de gemeenten Het Hogeland en Noard-east Fryslan.		

2.3 Duurzaamheid, natuur en milieu

►2.3 /1 Duurzaamheid

SDG Doelen Duurzaamheid	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Voortgang Zomernota	Toelichting Zomernota
Doel 11 Maak steden en menselijke nederzettingen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam. **Doel 13** Neem dringend actie om klimaatverandering en haar impact te bestrijden.	Social Development Goals verder implementeren in de organisatie	Intern kennissessie organiseren en nieuwe SDG gerichte werkwijze vaststellen.		
7.1 Tegen 2030 universele toegang tot betaalbare, betrouwbare en moderne energiediensten garanderen.	Uitvoering Aardgasvrij Eiland	Uitvoering inductieregeling en isolatieregeling		Voortgang wordt gedeeld in kwartaalrapportages van Aardgasvrij Eiland.
		Wat-is-wijs advies voor 150+ woningen gereed		
		Definitief ontwerp duurzame verwarming Nieuw Dokkum en akkoord inwoners en raad.		

SDG Doelen Duurzaamheid	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Voortgang Zomernota	Toelichting Zomernota
7.2 Tegen 2030 in aanzienlijke mate het aandeel hernieuwbare energie in de globale energiemix verhogen.	Heldere kaders voor de (on)mogelijkheden van het opwekken van duurzame energie op Schiermonnikoog.	Beleid voor de opwek van duurzame energie vaststellen op basis van de systeemanalyse Schiermonnikoog.		Er is in de tussentijd een extra onderzoek uitgevoerd door DEP. Daarnaast worden in de Friese Energievisie ook kaders gesteld voor de Waddeneilanden. Deze input willen we verwerken in eigen energiebeleid.
		Uitwerken en vaststellen beleid verduurzaming beschermd dorpsgezicht.		.
11.3 Tegen 2030 inclusieve en duurzame stadsontwikkeling en capaciteit opbouwen voor participatieve, geïntegreerde en duurzame planning en beheer van menselijke nederzettingen in alle landen.	Opwek van duurzame energie op Schiermonnikoog verder ontwikkelen	In samenwerking met energiecoöperatie de Sintrale de mogelijkheden voor een zonnepark op Schiermonnikoog onderzoeken en participatie vormgeven. Hierin worden ook de provincie en het Wetterskip betrokken in het kader van de dijk- en duinversterking.		Vanwege de vertraging van het beleid en de netcongestie, hebben we hier nog geen verdere actie op gezet.

SDG Doelen Duurzaamheid	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Voortgang Zomernota	Toelichting Zomernota
13.2 Maatregelen inzake klimaatverandering integreren in nationale beleidslijnen, strategieën en planning.	Verduurzaming bedrijven	Opzetten duurzame ondernemerskring, waarin ondernemers worden ondersteund bij het zetten van stappen naar een duurzaam bedrijf met circulaire en verantwoorde productie en consumptie.		De insteek is om dit in het laagseizoen op te pakken, wanneer ondernemers meer tijd hebben.
	Circulaire economie	In het kader van de SDG doelen willen we gerichter aan de gang met een circulaire economie binnen de gemeente Schiermonnikoog. Hiervoor stellen we een plan van aanpak op voor de komende jaren, waar we zowel binnen de gemeentelijke organisatie als eiland breed aan de slag gaan met het beperken van de afvalproductie via preventie, vermindering, recyclage en hergebruik.		
12.8 Verantwoorde consumptie en productie. Tegen 2030 garanderen dat mensen overal beschikken over relevantie informatie over en zich bewust zijn van duurzame ontwikkeling en	Energiearmoede tegengaan en voorkomen.	Uitvoering energiecoach. Uitvoering witgoedwissel. Aandacht voor energiearmoede binnen het project Aardgasvrij Eiland.		

SDG Doelen Duurzaamheid	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Voortgang Zomernota	Toelichting Zomernota
levensstijlen die in harmonie zijn met de natuur.	Starten uitvoering Transitievisie Warmte (TVW).	Wijkuitvoeringsplannen (WUP) opstellen.		De techniekkeuze van Nieuw-Dokkum vraagt momenteel alle inzet. Na dit traject kunnen ook de WUP's voor andere wijken opgestart worden.
	Verduurzamen gemeentelijk vastgoed.	Uitvoering nieuwe meerjarenonderhoudsplanning (MJOP) en verduurzaming.		
	Verduurzamen woningvoorraad Woon Friesland.	Prestatieafspraken naleven en samenwerking voortzetten. Samenwerken in het Aardgasvrij Eiland project.		
	Verduurzamen maatschappelijk vastgoed.	Uitvoering verdere verduurzaming zwembad, voetbalvereniging en tennisvereniging incl. LED verlichting velden.		

SDG Doelen Duurzaamheid	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Voortgang Zomernota	Toelichting Zomernota
7.a Tegen 2030 de internationale samenwerking verhogen om toegang te vergemakkelijken tot onderzoek en technologie inzake schone energie, met inbegrip van de hernieuwbare energie, de energiedoeltreffendheid en de geavanceerde en schonere fossiele brandstoffentechnologie, en de investering promoten in energie-infrastructuur en schone energietechnologie.	Balancering van het net verbeteren	Onderzoek naar (innovatieve) oplossingen in de vorm van opslag voor de netcongestie en de capaciteit van de Wadkabel in combinatie met duurzame opwek van energie in samenwerking met de andere Friese Waddeneilanden, Liander en energiecoöperatie de Sintrale.		
		Zicht houden op de belasting van het net door monitoring.		
13.3 De opvoeding, bewustwording en de menselijke en institutionele capaciteit verbeteren met betrekking tot mitigatie, adaptatie, impactvermindering en vroegtijdige waarschuwing inzake klimaatverandering.	Participatie in de Energietransitie.	Uitbreiden communicatie technieken en kanalen om doelgroepen breder en beter te bereiken.		
		Inzet Eilander Adviesraad als klankbord voor duurzaamheidsprojecten.		We kijken per onderwerp welke mate van participatie en welke instrumenten gewenst zijn (op basis van het op te stellen participatiebeleid).

SDG Doelen Duurzaamheid	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Voortgang Zomernota	Toelichting Zomernota
11.2 Tegen 2030 toegang voorzien tot veilige, betaalbare, toegankelijke en duurzame vervoerssystemen voor iedereen, waarbij de verkeersveiligheid verbeterd wordt, met name door het openbaar vervoer uit te breiden, met aandacht voor de behoeften van mensen in kwetsbare situaties, vrouwen, kinderen, personen met een handicap en ouderen.	Uitvoering klimaattafel mobiliteit.	Uitvoering vastgestelde Laadvisie en plaatsingsbeleid laadinfrastructuur.		
SDG Doelen Milieu				
11.6 Duurzame steden en gemeenschappen. Tegen 2030 de nadelige milieu-impact van steden per capita reduceren, ook door bijzondere aandacht te besteden aan de luchtkwaliteit en aan het gemeentelijk en ander afvalbeheer.	Schiermonnikoog schoner en stiller maken.	Uitvoering van de wettelijke milieutaken op het gebied van milieuvergunningverlening, toezicht en handhaving. De FUMO behandelt milieumeldingen en controleert op milieuregels overeenkomstig het VTH-beleid Fryslân.		
		Milieuvergunningen voor gemeentelijke locaties controleren en indien nodig (laten) updaten.		

SDG Doelen Duurzaamheid	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Voortgang Zomernota	Toelichting Zomernota
		Met de FUMO samenwerken op toezicht bij het verwijderen van asbesthoudend materiaal bij sloopwerkzaamheden (eigen toezichthouders zijn ogen en oren in het veld).		
		Een geactualiseerd bodembeleid vaststellen.		
9.4 Industrie, innovatie en infrastructuur. Tegen 2030 de infrastructuur moderniseren en industrieën aanpassen om hen duurzaam te maken, waarbij de focus ligt op een grotere doeltreffendheid bij het gebruik van hulpbronnen en van schonere en milieuvriendelijke technologieën en industriële processen, waarbij alle landen de nodige actie ondernemen volgens hun eigen respectieve mogelijkheden.		In 2024 onderzoeken wat de mogelijkheden zijn voor het (op termijn) invoeren van een zero-emissiezone zodat er alleen nog emissievrije voertuigen op het eiland rijden. We vinden het belangrijk om zelf te kunnen bepalen welke voertuigen er niet meer het eiland op mogen (bijv. oude diesels, oude benzine). Voor eilanders zal een overgangsperiode ingesteld worden voor bestaande ontheffingen.		

SDG Doelen Duurzaamheid	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Voortgang Zomernota	Toelichting Zomernota
12.8 Verantwoorde consumptie en productie. Tegen 2030 garanderen dat mensen overal beschikken over relevantie informatie over en zich bewust zijn van duurzame ontwikkeling en levensstijlen die in harmonie zijn met de natuur.	Meer duisternis creëren.	In 2023 hebben we een plan laten opstellen om de lichtmasten te voorzien van LED verlichting en overbodige lichtmasten te verwijderen. We gaan over op LED verlichting in 2025, omdat de armaturen dan aan het eind van hun levensduur zijn en vervangen moeten worden. Dan passen we ook een dimregime toe dat bijdraagt aan het creëren van meer duisternis (thema 2.4 fysieke leefomgeving).		

►2.3 /2 Natuur

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Voortgang Zomernota	Toelichting Zomernota
Doel 15 Bescherm, herstel en bevorder het duurzaam gebruik van ecosystemen, beheer bossen en wouden duurzaam, stop landdegradatie en draai het terug en roep het verlies aan biodiversiteit een halt toe.	Rust, ruimte, stilte en donkerte op Schiermonnikoog behouden.	De kernwaarden rust, ruimte, enz. zijn uitgewerkt in de tien pijlers van Schiermonnikoog. Bij nieuwe activiteiten zullen wij steeds kijken of ze binnen de kernwaarden passen.		
Doel 15 Bescherm, herstel en bevorder het duurzaam gebruik van ecosystemen, beheer bossen en wouden duurzaam, stop landdegradatie en draai het terug en roep het verlies aan biodiversiteit een halt toe. **Doel 14** Behoud en maak duurzaam gebruik van oceanen, zeeën en maritieme hulpbronnen.	(Recreatieve) activiteiten moeten kunnen plaatsvinden met behoud van de natuurlijke waarden van het gebied.	In 2023 wordt, zoals afgesproken, de Basiskustlijn rond paal 4-5 iets naar het binnenland te verplaatsen. Dit is voldoende veilig en is zo afgesproken met gemeente, strandondernemers, RWS, Wetterskip Fryslân en Natuurmonumenten. Een strandzandsuppletie is dan waarschijnlijk niet nodig. We blijven voor 2024 en verder in de gaten houden hoe het strand zich verhoudt tot veiligheid en activiteiten. Uitgangspunt bij eventuele kustsuppletie is om activiteiten op het Activiteitenstrand te kunnen laten bestaan.		

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Voortgang Zomernota	Toelichting Zomernota
		We zorgen ervoor dat bewoners betrokken worden bij de voorbereiding en uitwerking van de dijk- en duinversterking door gesprekken met het Wetterskip en het mede-organiseren van bewonersavonden. Planning: 2021: voorverkenning met directe stakeholders. 2022-2024: verkenningsfase met o.a. bewoners. 2025: werkzaamheden door Wetterskip. 2027-2028: Uitvoering werkzaamheden		5 juni 2024 heeft een informatieavond in de Stag plaatsgevonden over het voorkeursalternatief voor de dijk- en duinversterking, het toekomstbeeld van Schiermonnikoog en de koppelkansen.
		Nationaal Park: Vanaf 2024 wordt het in 2023 geschreven nieuwe Beheer- en Ambitieplan uitgevoerd. Bestuurlijk overleg vindt minimaal twee keer per jaar plaats via het Overlegorgaan. We gaan bezig met een nieuwe invulling van de bestaande Publieksavonden. Bestuurlijk willen we inzetten op hernieuwde gedeelde interesse voor het Nationaal Park door het voeren van gesprekken.		24 juni 2024 is het Ambitieplan vast gesteld door het Overleg Orgaan Nationaal Park Schiermonnikoog. Aansluitend wordt de Uitvoeringsagenda uitgewerkt, zodat die eind 2024 vast gesteld kan worden door het Overleg Orgaan.

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Voortgang Zomernota	Toelichting Zomernota
		Op een Waddeneiland heeft iedereen al snel te maken met natuur(bescherming). Ook bij de (ver)bouw van gebouwen. In 2024 onderzoeken we of het dorpsbrede huismussenonderzoek blijft bevallen en we dit driejaarlijks moeten blijven actualiseren en zelfs uitbreiden naar zwaluwen en wellicht ook vleermuizen. Daarbij willen we ook bewust kijken naar de 'plus' aan de voorkant door bijvoorbeeld het creëren van nestgelegenheid.		Zoals aangegeven in de NFK willen we het kleinschalig onderzoek naar huismussen verbreden naar een dorpsbreed natuuronderzoek binnen een SoortenManagementPlan. Dit kunnen we uitvoeren via een regeling van de provincie. We gaan hiermee in het derde kwartaal van 2024 verder mee aan de slag.
		We initiëren contact met de rijksoverheid over de nieuwe regels rondom het vissen met recreatieve staand wantnetten. We blijven hier pleiten d.m.v. brieven om deze manier van vissen mogelijk te houden.		

2.4 Fysieke leefomgeving

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Voortgang Zomernota	Toelichting Zomernota
Doel 11 Maak steden en menselijke nederzettingen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam.	We borgen een goede onderhoudsstaat van de openbare ruimte, die recht doet aan het groene en authentieke karakter van het dorp. Daardoor draagt de openbare ruimte positief bij aan een aangenaam leef- en verblijfsklimaat van inwoners en recreanten.	We voeren het wegenbeheerplan 2023 – 2032 uit en zetten het areaal wegen en paden in beheerprogramma BrutIS.		De verharding is deels herstraat in de Langestreek, Karelspad, Noorderstreek, Burg. Van den Bergstraat, Van Westerholtlaan, Kerkelaantje. De voetpaden aan de Langestreek en Voorstreek zijn volledig herstraat.
		We bestrijden (Reuzenberenklauw, Japanse Duizendknoop, Reuzenspringbalsemien, Dijkviltbraam, Amerikaanse vogelkers) en beheersen (Rimpelroos) invasieve exoten de komende jaren en overleggen daarover met Natuurmonumenten.		We hebben veel Reuzenberenklauwen handmatig uitgestoken. Ook wordt de bestrijding van Japanse duizendknoop in vier rondes bestreden met hoogspanning.
		We stimuleren inwoners om Reuzenberenklauw, Reuzensprinkbalsemien en Japanse duizendknoop uit hun tuinen te verwijderen.		In de nieuwsbrief hebben we hier diverse keren aandacht aan besteed.

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Voortgang Zomernota	Toelichting Zomernota
		We blijven overhangend groen gericht aanpakken.		Enkele eigenaren zijn aangeschreven met het verzoek de overhangende haag te snoeien.
		We vervangen klein materieel met een benzinemotor door elektrisch aangedreven materieel, zoals bladblazers, kettingzagen en bosmaaiers. In 2024 schaffen we een brandkast aan voor de opslag van accu's van elektrisch gereedschap. In 2024 vervangen we de veegmachine.		We hebben de veegmachine vervangen door een tweedehandse kleinere machine. De brandkast en nieuwe elektrische accu's zijn in gebruik genomen.
Doel 15 Bescherm, herstel en bevorder het duurzaam gebruik van ecosystemen, beheer bossen en wouden duurzaam, stop landdegradatie en draai het terug en roep het verlies aan biodiversiteit een halt toe.	We vergroten de biodiversiteit in de openbare ruimte door het beter borgen van ecologisch maaibeheer in een nieuw maaibestek en het uitvoeren van de maatregelen die voortkomen uit het Bijenpact gemeente Schiermonnikoog.	We voeren ecologisch maaibeheer uit volgens het bestek.		De bloemenweide achter het gemeentehuis bloeit dit jaar voortdurend. We zien veel vlinders en andere insecten.
		We voeren de maatregelen uit die in het Bijenpact gemeente Schiermonnikoog zijn afgesproken.		

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Voortgang Zomernota	Toelichting Zomernota
Doel 11 Maak steden en menselijke nederzettingen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam.	We behouden en versterken het aanzien van het dorp.	We houden een gezond en veilig bomenbestand in stand en breiden het zo mogelijk uit. Een gezond en veilig bomenbestand levert nu en in de toekomst een waardevolle bijdrage aan de natuurlijke sfeer en leefbaarheid van het dorp en aan de gezondheid van inwoners en bezoekers.		
		Om de dorpskern op te fleuren, blijven we bloembakken aan meerdere lichtmasten ophangen in het groeiseizoen.		
		In 2024 bereiden we het verledden van de openbare verlichting voor, die in 2025 uitgevoerd wordt. We stellen een nieuw beheerplan openbare verlichting en elektrische installaties op.		Per lichtmast wordt uitgewerkt welke onderdelen vervangen moeten worden.

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Voortgang Zomernota	Toelichting Zomernota
Doel 6 Verzeker toegang tot duurzaam beheer van water en sanitatie voor iedereen.	Een goed en adequaat beheer van de riolering in het belang van de volksgezondheid, het milieu en het beperken van regen- en grondwateroverlast.	We koppelen waar mogelijk de afvoer van regenwater af van het gemengd riool, veelal in combinatie met wegonderhoud. Ook benutten we mogelijkheden om regenwater te bergen in de openbare ruimte om overlast bij hevige regenbuien te beperken.		
Doel 13 Neem dringend actie om klimaatverandering en haar impact te bestrijden.	Een begraafplaats waarvan de toekomstbestendigheid is verzekerd, zodat zo lang mogelijk van de huidige begraafplaats gebruik kan worden gemaakt.	We zorgen voor een goed onderhouden begraafplaats. We onderhouden de paden en het groen op en rond de begraafplaats. We schrijven rechthebbenden van graven aan over het onderhoud van graven en grafmonumenten. En geven uitvoering aan het onderhoudsplan historische graven en het plan van aanpak voor graven voor onbepaalde tijd.		

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Voortgang Zomernota	Toelichting Zomernota
	In overleg met Rijkswaterstaat passen we de beheerovereenkomst van de veerdam aan met het uitgangspunt dat de gemeente uitsluitend verantwoordelijk is voor het beheer en onderhoud van de weg en de bovengrondse voorzieningen.	Rijkswaterstaat voert in 2024 groot onderhoud uit in de veerhaven en wil de layout van het concessiegebied optimaliseren. Pas nadat overeenstemming is met RWS over het beheer en de bijbehorende financiën willen we met belanghebbenden onderzoeken of een betere layout van de hele veerhaven kan bijdragen aan het beter afwikkelen van verkeersstromen op (zeer) drukke momenten.		Rijkswaterstaat voert dit jaar gefaseerd werkzaamheden uit. De autobrug en de bediening daarvan zijn vervangen. Eind augustus is gestart met het vervangen van de verharding, hekwerken en de lichtmasten.

2.5 Vergunningverlening, toezicht en handhaving

SDG Doelen VTH	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Voortgang Zomernota	Toelichting Zomernota
16.3 Vrede, justitie en sterke publieke diensten. De rechtsregels bevorderen op nationaal en internationaal niveau en gelijke toegang tot het rechtssysteem voor iedereen garanderen.	Een gezonde, veilige en prettige leefomgeving omdat de geldende regels worden nageleefd.	Als gemeente zijn wij verplicht om te handhaven wanneer een rechtsregel wordt overtreden. Alleen onder bijzondere omstandigheden mogen wij daar van afzien. Op basis van de vastgestelde nota "Gelijke monniken, gelijke kappen" prioriteren wij op welke regels wij de toezicht- en handhavingsaandacht als eerste richten.		
		De bouwtoezichthouder laten controleren of volgens de verleende vergunning wordt gebouwd, de resultaten daarvan vastleggen en indien nodig handhaven.		
		Samenwerken met Brandweer Fryslân voor de (periodieke) toezicht op brandveilig bouwen en brandveilig gebruik van gebouwen.		

SDG Doelen VTH	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Voortgang Zomernota	Toelichting Zomernota
		Toezicht op recreatief gebruik van woningen die bestemd zijn voor permanente bewoning in 2024 voortzetten en indien nodig handhaven. Dit bevordert de leefbaarheid van Schiermonnikoog.		Een tekort aan toezichtscapaciteit vertraagt de projectmatige aanpak.
16.6 Vrede, justitie en sterke publieke diensten. Doeltreffende, verantwoordelijke en transparante instellingen ontwikkelen op alle niveaus.	De kwaliteit van de strategische en programmatische uitvoering bij vergunningverlening, toezicht en handhaving verbeteren.	De beleidsnota “Gelijke monniken, gelijke kappen” evalueren (loopt tot en met 2024) en aan de hand daarvan een nieuw strategisch beleidskader opstellen. Een uitvoeringsprogramma (laten) opstellen voor 2025		Om te kunnen voldoen aan de minimale eisen van de Omgevingswet is het niet mogelijk geweest om de beleidsnota te evalueren en een uitvoeringsprogramma op te (laten) stellen. Met de komst van de Omgevingswet zal het huidige VTH-beleid worden geactualiseerd, waaraan een uitvoeringsprogramma zal zijn gekoppeld.

2.6 Openbare orde en veiligheid

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Voortgang Zomernota	Toelichting Zomernota
Doel 3 Verzeker een goede gezondheid en promoot welzijn voor alle leeftijden.	Voorkomen en aanpakken van overmatig alcohol- en drugsgebruik.	Voorlichting geven aan jongeren over alcohol- en drugs.		Moet samen met Sociaal Domein nog worden uitgewerkt.
		Voorlichten ondernemers t.a.v. overmatig alcohol- en drugsgebruik en actief betrekken bij het voorkomen van overmatig gebruik.		Gedeeltelijk opgepakt via het horecaconvenant.
		Aan blijven sluiten bij de werkgroep gezonde Leefstijl en vanuit OOV ondersteuning en invulling geven.		De werkgroep gezonde leefstijl is vanwege gebrek aan capaciteit vanuit sociaal domein niet samengekomen.
Doel 11 Maak steden en menselijke nederzettingen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam. **Doel 16** Vrede, justitie en sterke publieke diensten.	Inwoners en bezoekers voelen zich veilig op Schiermonnikoog.	Het Integraal Veiligheidsplan is gemaakt en vastgesteld door de Raad. Aan de hand van een uitvoeringsplan zal aan de prioriteiten uit het Integraal veiligheidsplan worden gewerkt.		
		Versterken toezicht- en handhavingscapaciteit hoogseizoen (BOA). Evalueren hoe de afgelopen toezicht periode is gegaan.		In verband met wisseling van handhavingsbedrijf is de inzet op dit moment beperkt.

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Voortgang Zomernota	Toelichting Zomernota
		Aandacht voor politie capaciteit en het proberen in te stellen van een vaste poule.		
		Opstellen plan van aanpak ondermijning als vervolg op het opgeleverde ondermijningsbeeld.		Alhoewel er nog geen concreet Plan van Aanpak ligt, wordt er wel gewerkt aan verschillende onderdelen van Ondermijning.
		Veiligheid op het strand. Bekijken hoe activiteiten zich verhouden tot elkaar (badgasten vs activiteiten).		
		Veiligheid van badgasten evalueren en indien nodig verbeteren (lifeguards).		
	Voorkomen van overlast en specifieke recreatie- en horeca overlast.	Evalueren horeca convenant.		
		Toezicht en handhaving op naleving Alcoholwet.		
	Het versterken en onderhouden van incidentmanagement in reguliere en bijzondere omstandigheden.	Evalueren inzet en situatie van het ondersteuningspeloton.		
		Versterken van de interne crisisorganisatie.		
		Evalueren van de crisisplanvorming en indien nodig up-to-date maken.		

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Voortgang Zomernota	Toelichting Zomernota
		De verouderde en slecht onderhouden brandputten in het dorp te beoordelen en indien nodig te vervangen. Daarnaast hier een jaarlijks onderhoudscontract voor af te sluiten.		
Doel 16 Vrede, justitie en sterke publieke diensten.	Voorkomen en aanpakken van overmatig alcohol- en drugsgebruik.	Voorlichting geven aan jongeren over alcohol- en drugs.		Moet samen met Sociaal Domein nog worden uitgewerkt.
		Voorlichten ondernemers t.a.v. overmatig alcohol- en drugsgebruik en actief betrekken bij het voorkomen van overmatig gebruik.		Gedeeltelijk opgepakt via het horecaconvenant.
		Doorzetten van de projectfase van de werkgroep gezonde leefstijl om alcohol en drugsproblematiek aan te pakken en het opstellen van een meerjarenplan.		De werkgroep gezonde leefstijl is vanwege gebrek aan capaciteit vanuit sociaal domein niet samengekomen.
	Het versterken en onderhouden van incidentmanagement in reguliere en bijzondere omstandigheden.	Evalueren inzet en situatie van het ondersteuningspeloton.		
		Versterken n de interne crisisorganisatie.		
		Evalueren van de crisisplanvorming en indien nodig up-to-date maken.		

Programma 3 Economie en werkgelegenheid

Thema´s binnen dit programma:

3.1 Toerisme en recreatie

3.2 Jachthaven

3.3 Mutaties reserves programma 3

3.1 Toerisme en recreatie

►3.1 /1 Strand

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Voortgang Zomernota	Toelichting Zomernota
11.4 De inspanningen verhogen om het culturele en natuurlijke erfgoed van de wereld te beschermen en veilig te stellen. **14.1** De vervuiling van de zee voorkomen en in aanzienlijke mate verminderen, in het bijzonder als gevolg van activiteiten op het land, met inbegrip van vervuiling door ronddrijvend afval en voedingsstoffen.	Een schoon en veilig strand.	Het faciliteren van strandschoonmaakacties door het beschikbaar stellen van personeel en inzamelmaterieel (tractor met wagen en plastic inzamelbakken) en zorgen voor de afvoer en verwerking van het strandafval.		Begin april is een succesvolle schoonmaakactie geweest tussen paal 13 en 15.
		Plaatsen van de houten afvalbakken op het strand vanaf paal 9 tot paal 16 in het voorjaar en de zomer.		
		Een adequate bewaking van het badstrand bij strandpaviljoen de Marlijn door de KNRM LifeGuards.		
		Samen met Rijkswaterstaat, het Waterschap en Natuurmonumenten de ontwikkeling van het strand in de gaten houden in het kader van zandsuppletie.		
	Goed toegankelijke strandovergangen met goede sanitaire voorzieningen en goede afvalvoorzieningen. Daarbij heeft de toegankelijkheid	Goed onderhouden van de sanitaire voorzieningen en strandovergang Badweg. In 2024 vervangen we de sanitaire unit.		

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Voortgang Zomernota	Toelichting Zomernota
	voor minder mobiele mensen prioriteit.	Zorgdragen voor een adequate afvalvoorziening bij de strandovergangen.		De ondergrondse afvalcontainer bij strandovergang Badweg is op een andere plek geplaatst, zodat die beter gebruikt wordt.
		In 2024 vervangen we de (fietsen)hekken bij strandovergang Badweg.		Alle fietsenhekken en hekken zijn vervangen.
		Bij strandovergangen Badweg en Prins Bernhardweg is een strandrolstoel beschikbaar		
	Een aangrenzend verblijfsgebied dat aantrekkelijk is voor inwoners en recreanten.	Het implementeren van de visie op het activiteitenstrand.		Het opstellen van de strandvisie vraagt meer tijd dan verwacht, vanwege prioriteit voor andere werkzaamheden.
	Het borgen van de toegankelijkheid van het strand bij Paal 3 en het badstrand voor zowel strandbezoekers als de hulpverleningsdiensten.	Zo nodig deponeren van zand op de toegang naar het strand bij strandovergang Badweg om de bereikbaarheid voor strandbezoekers en de hulpverleningsdiensten te waarborgen.		

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Voortgang Zomernota	Toelichting Zomernota
		Waarborgen van een goede toegankelijkheid van het strand bij strandovergang Prins Bernhardweg voor onder andere de hulpverleningsdiensten.		De stelconplaten die in december 2023 in samenwerking met Natuurmonumenten zijn aangelegd dragen structureel bij aan een goede toegankelijkheid van het strand.

►3.1 /2 Toeristisch product

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Voortgang Zomernota	Toelichting Zomernota
Doel 8 Bevorder aanhoudende, inclusieve en duurzame economische groei, volledige en productieve tewerkstelling en waardig werk voor iedereen. **8.3** Bevorderen van op ontwikkeling toegespitste beleidslijnen die productieve activiteiten ondersteunen, alsook de creatie van waardige jobs, ondernemerschap, creativiteit en innovatie, en de formalisering en de groei aanmoedigen van micro-, kleine en middelgrote ondernemingen, ook via toegang tot financiële diensten **8.9** Tegen 2030 beleidslijnen uitwerken en implementeren ter ondersteuning van het duurzaam toerisme dat jobs creëert en plaatselijke cultuur en producten bevordert	Vasthouden van minimaal 300.000 gasten op jaarbasis. Uitbreiding hiervan niet zoeken in het hoogseizoen, maar in seizoenverbreding.	Stimuleren van evenementen voor specifieke doelgroepen, passend bij de tijd van het jaar		O.a. 125 jaar VVV strand-feest met een financiële bijdrage en een skate-event.
		Nieuwe vormen van bedrijvigheid stimuleren in samenwerking met de Waddeneilanden. Dit maakt deel uit van programmalijn 2 “Toekomstbestendig ondernemen & ontwikkelen” van de Regiodeal.		
		Uitvoering geven aan de 10 pijlers voor toeristisch beleid. Evalueren van de 10 pijlers met het oog op duurzaam toerisme.		
		Toekomstbestendig inrichten van het toeristisch aanbod in samenwerking met de Waddeneilanden. Dit maakt deel uit van programmalijn 2 “Toekomstbestendig ondernemen & ontwikkelen” van de Regiodeal.		

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Voortgang Zomernota	Toelichting Zomernota
		Bieden van cofinanciering bij aanvragen voor het Iepen Mienskipfûns (IMF).		In de eerste tender is één aanvraag voor cofinanciering ontvangen. Dit project heeft van het IMF echter geen bijdrage ontvangen.

3.2 Jachthaven

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Voortgang Zomernota	Toelichting Zomernota
Doel 14 Behoud en maak duurzaam gebruik van oceanen, zeeën en maritieme hulpbronnen.	We houden een representatieve en publieksvriendelijke jachthaven duurzaam in stand.	We zijn zeer tevreden over de exploitatie van de jachthaven door Stichting jachthaven 'De Oude Veerdam' en streven naar het duurzaam voorzetten van deze samenwerking.		
		We onderhouden een goede relatie met Watersportvereniging 'Lytje Pole'.		
		We houden de Waddenhaven op diepte door om de 4 jaar te cutteren en in de tussenliggende jaren te ploegen. In 2024 wordt de jachthaven geploegd.		De haven is in maart geploegd.
		We onderzoeken de mogelijkheden voor voortgezet gebruik van het sediment uit de Waddenhaven.		
		We stimuleren de samenwerking tussen de waddenhavens.		

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Voortgang Zomernota	Toelichting Zomernota
		We voeren fase 2 van groot onderhoud uit in februari, maart en april 2024. Met Stichting Jachthaven 'De Oude Veerdam' is afgestemd dat de Waddenhaven in april 2024 nog niet open gaat. We zijn afhankelijk van het weer, waardoor de werkzaamheden kunnen uitlopen.		Ondanks vertraging en tegenslag zijn de werkzaamheden naar tevredenheid afgerond. Helaas heeft een drijvende stijger van Watersportvereniging Lytje Pole schade opgelopen. We houden contact met de WSV over de afhandeling van de schade.

Programma 4
Burgers en bestuur

Thema´s binnen dit programma:

4.1 Burgerparticipatie
4.2 Bestuur
4.3 Dienstverlening
4.4 Mutaties reserves programma 4

4.1 Burgerparticipatie

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Voortgang Zomernota	Toelichting Zomernota
Doel 5 Gendergelijkheid. **Doel 10** Ongelijkheid verminderen. **Doel 11** Duurzame steden en gemeenschappen. **16.7** Ontvankelijke, inclusieve, participatieve en representatieve besluitvorming op alle niveaus garanderen **16.10** Publieke toegang tot informatie en beschermen van fundamentele vrijheden, volgens de nationale wetgeving en internationale overeenkomsten garanderen	De gemeente heeft een krachtig, eigentijds en integer bestuur dat een goede relatie met de burger onderhoudt en ruimte geeft aan nieuwe vormen van participatie en democratie vanuit een open dialoog met de samenleving.	**Spreekuur collegeleden** Het spreekuur is sinds juni 2018 ingevoerd. Het spreekuur is een mogelijkheid om met de burgemeester of een van de wethouders van gedachten te wisselen over onderwerpen die spelen in onze gemeente. Naast het spreekuur zetten we in 2024 ook onze bezoeken een het Koningshuis en de bibliotheek voort.		Er is tot op heden niet of nauwelijks gebruik gemaakt van het spreekuur. Het college gaat zich beraden over alternatieven voor het spreekuur. Het college gaat aan de hand van een (half)jaarplanning bezoeken afleggen aan ondernemers, bedrijven, organisaties, Koningshuis, Bibliotheek en dergelijke.

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Voortgang Zomernota	Toelichting Zomernota
		Vergadermodel gemeenteraad Eind 2018 heeft de gemeenteraad een nieuw vergadermodel ingevoerd. Met dit nieuwe vergadermodel wil de gemeenteraad onder andere bereiken dat burgers eerder en beter betrokken worden bij gemeentelijke onderwerpen en de eilander politiek. Tijdens openbare beeldvormende raadsbijeenkomsten worden burgers en belanghebbenden in de gelegenheid gesteld om in een vroeg stadium in te spreken over onderwerpen of om als toehoorder aanwezig te zijn bij presentaties. Ook voor 2024 plannen we weer beeldvormende vergaderingen.		

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Voortgang Zomernota	Toelichting Zomernota
		Kinderburgemeester en kinderen Om ook de stem van kinderen te (laten) horen wordt er jaarlijks een nieuwe kinderburgemeester benoemd. Daarnaast organiseren we een burgemeestersontbijt met kinderen uit de bovenbouw van de basisschool.		
		Interactieve beleidsvorming Bij grote projecten wordt de bevolking in staat gesteld om actief mee te denken en te participeren. We kiezen hiertoe een op maat gesneden aanpak, die past bij de aard en omvang van het project.		Participatiebeleid moet nog worden opgesteld. Er worden verschillende participatievormen ingezet.

4.2 Bestuur

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Voortgang Zomernota	Toelichting Zomernota
Doel 11 Duurzame steden en gemeenschappen.	Het behoud van een zelfstandige gemeente.	**Bestuurskracht: Eigen organisatie en samenwerken** Omdat wij zeggenschap willen houden over ons eigen eiland, is het voor ons van cruciaal belang dat wij een zelfstandige gemeente blijven. Wij beseffen dat deze wens door onze schaalgrootte een prijs heeft. Wij hebben een kernorganisatie nodig, die kwalitatief en kwantitatief de taken aan kan. Daarnaast willen wij door slim samen te werken de kosten van onze organisatie beperken.		

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Voortgang Zomernota	Toelichting Zomernota
		Eigen organisatie *Bestuur* Door het bijzondere karakter en ligging van onze gemeente, steekt de bestuurslast in uitzonderlijke mate uit boven de gebruikelijke bestuurslast in andere gemeenten met dezelfde inwonersklasse. De provincie heeft dit onderkend en heeft de gemeente ingedeeld in inwonertalklasse 2 voor het tijdvak vanaf 1 september 2021 tot 1 januari 2027. De omvang van de formatie van de wethouders is in deze bestuursperiode 2022-2026 uitgebreid van 2 keer 0,65 fte naar 2 keer 0,8 fte.		

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Voortgang Zomernota	Toelichting Zomernota
Doel 16.Ontvankelijke, inclusieve, participatieve en representatieve besluitvorming op alle niveaus garanderen	Constructieve samenwerking met de andere Waddeneilanden.	**Samenwerken** Wij werken samen met de andere Waddeneilanden via een gemeenschappelijke regeling. Wij werken samen aan het programma de Wadden, dat in 2021 is vastgesteld. In 2022 is een meerjaren uitvoeringsplan opgesteld. Via een aanvraag Regiodeal proberen we van het Rijk en de provincies Fryslân en Noord-Holland cofinanciering te bemachtigen. Op minder beleidsgevoelige terreinen (Bedrijfsvoering) proberen wij zoveel mogelijk te komen tot eensluidende uitvoering. Ook daartoe worden vanuit de GR de Wadden DVO's afgesloten met bijvoorbeeld Leeuwarden (ICT) en tussen eilanden onderling (met Ameland: onderwijs). Zie in dit verband ook de paragraaf bedrijfsvoering.		In het najaar is een programmateam aangesteld voor de uitvoering van de projecten van de Regiodeal.

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Voortgang Zomernota	Toelichting Zomernota
		Behoud voldoende betrokkenheid In de komende tijd zullen verschillende visies moeten worden ontwikkeld, dan wel belangrijke beleidsbeslissingen moeten worden genomen. Het is van groot belang de processen om te komen tot deze visies/beleidsbeslissingen zodanig vorm te geven en de inwoners daarover zodanig te informeren dat zij zich betrokken kunnen voelen bij het wel en wee van Schiermonnikoog. Wij kiezen daarbij voor een open houding en maximale transparantie. Dat kan bij voorbeeld via specifieke informatieavonden.		Bij elke nieuwe ontwikkeling betrekken we de inwoners. Dit doen we door verschillende participatievormen in te zetten.

4.3 Dienstverlening

SDG Doelen	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Voortgang Zomernota	Toelichting Zomernota
Doel 16.7 Ontvankelijke, inclusieve, participatieve en representatieve besluitvorming op alle niveaus garanderen.	De missie van onze organisatie is dat wij toegevoegde waarde bieden aan onze gemeenschap en de gasten op Schiermonnikoog. De toegevoegde waarde blijkt uit de kernwaarden van onze organisatie en onze mensen: - dienstbaar: wij doen een stapje extra voor onze klanten; - eenvoudig: wij zoeken simpele oplossingen voor ingewikkelde problemen; - eigen: wij kiezen onze eigentijdse, vertrouwde werkwijze zonder onze onafhankelijkheid te verliezen.	Als organisatie zijn we in het kader van dienstverlening aan onze inwoners gericht op het vinden van een oplossing; als iets niet kan, zoeken we naar een mogelijk alternatief.		
Doel 16.10 Publieke toegang tot informatie en beschermen van fundamentele vrijheden, volgens de nationale wetgeving en internationale overeenkomsten garanderen.		In het kader van de dienstverlening bieden we een verdere flexibilisering van openingstijden en bereikbaarheid. Ook is onze website als informatiemedium verder ontwikkeld.		

FINANCIEEL EFFECT ZOMERNOTA 2024

Het verschil in resultaat tussen de lentenota en zomernota is als volgt:

Omschrijving	2024 €
Resultaat na bestemming Begroting	52.768
Resultaat na bestemming Zomernota	45.168
Verschil te verklaren	-7.600

Het verschil bestaat uit:

Omschrijving	2024 €
Groot onderhoud Waddenhaven fase2	-7.600
Verschil	-7.600

MUTATIES ALGEMENE RESERVE

Omschrijving	2024 €
Stand Algemene reserve 2024 in de NFK 2025-2028	**532.686**
Verwerkte raadsvoorstellen	
Organisatieontwikkeling (9 juli 2024)	-80.000
Stand Algemene reserve Zomernota	452.686